

Celica

- je lahko samostojni organizem
- organizem je sestavljen iz več celic
- enake celice = kolonija; spužva nima tkiv
- Različne celice so specializirane = mnogocelična organizacija

OBLIKE

-oblike so različne (podolgovate, ovalne, okrogle, kubične, nitaste, ameboidne)
(spreminjajo

obliko)

-v našem organizmu so ameboidne celice = krvne celice)

VELIKOST

-najmanjša 0.3 um (spermalna); največja 100 um (jajčna)

ZGRADBA

-glede na organizacijski nivo delimo celice v 2 osnovni enoti

- 1.PROKARIONSKA CELICA (karion-jedro, značilne so za bakterije)
- 2.EVKARIONSKA (zapletena)

PROKARIONSKA CELICA

-sestavljene so

- 1.CELIČNA MEMBRANA = PLAZMALEMA
- 2.CITOPLAZMA (potekajo kemične reakcije-živiljski procesi)
- 3.KROMOSOME (1, nahajajo se v jedru; genski zapisi DNA molekula, beljakovine)
- 4.RIBOSOMI (na njih nastajajo se sintetizirajo beljakovine; beljakovine tvorijo encime;

encimi pospešujejo reakcije in s tem živiljske procese)

Prokarionske celice se prehranjujejo na dva načina:

AVTOTROFNO

(z glukozo; FOTOSINTEZA (svetloba); KEMOSINTEZA (kemični način izgrajevanja)

HETEROTROFNO

(morajo dobiti izdelano snov sami je ne morejo izdelati)

STRUKTURA PROKARIONSKE CELICE

- prokarionska celica ima lahko še bakterijofil
- avtotrofna celica mora imeti še bakterijofil in celično steno
- nekatero prokarionske celice se v neogodnih razmerah ovijejo še s

- tretjo ovojnico – **kapsulo** (iz beljakovin in polisaharidov)
- nekateri bakterije imajo lahko biček ali migetalke
- poznamo **aerobne** in **anaerobne** organizme
- anaeroben (ki za življenje ne potrebuje prostega kisika)
- aeroben (ki za življenje potrebuje prosti kisik)
- prokariotska celica le lahko anaerobna ali aerobna = potrebuje dihalne encime, encimi
- so na zavihkih celične membrane
- ovihki** encimi celičnega dihanja bakteriofil

EVKARIOTSKA CELICA

- oblika je odvisna od naloge, ki jo celica opravlja
- evkariotska celica je sestavljena iz številnih struktur = organeli
- diferenciacija (razvoj celice s posebno obliko in zgradbo, ki ustreza njihovi funkciji)